

PODSTATA FUNGOVÁNÍ TRŽNÍ EKONOMIKY

TRŽNÍ EKONOMIKA

- tržní ekonomika je založena na určitých potřebách jednotlivců
  - **potřeby a jejich uspokojování (= statky)**
    - spotřební statky (předměty, které uspokojují potřeby přímo – potraviny, oblečení, pc, ...)
    - kapitálové statky (slouží k produkovaní dalších statků – nerostné suroviny, stroje, dřevo,...)
    - služby (činnosti, které uspokojují potřeby)
    - veřejné statky a služby (od státu)
- každý člověk má jiné potřeby, liší se: podstatou člověka, okolím a společností, výši příjmu
- potřeby se vyvíjí a rostou: s věkem, s vývojem ekonomiky, technickým pokrokem

VÝROBNÍ FAKTORY, VZÁCNOST A OBĚTOVANÁ PŘÍLEŽITOST

výrobní faktory

- přírodní zdroje
- kapitál
- práce
- informace

vzácnost

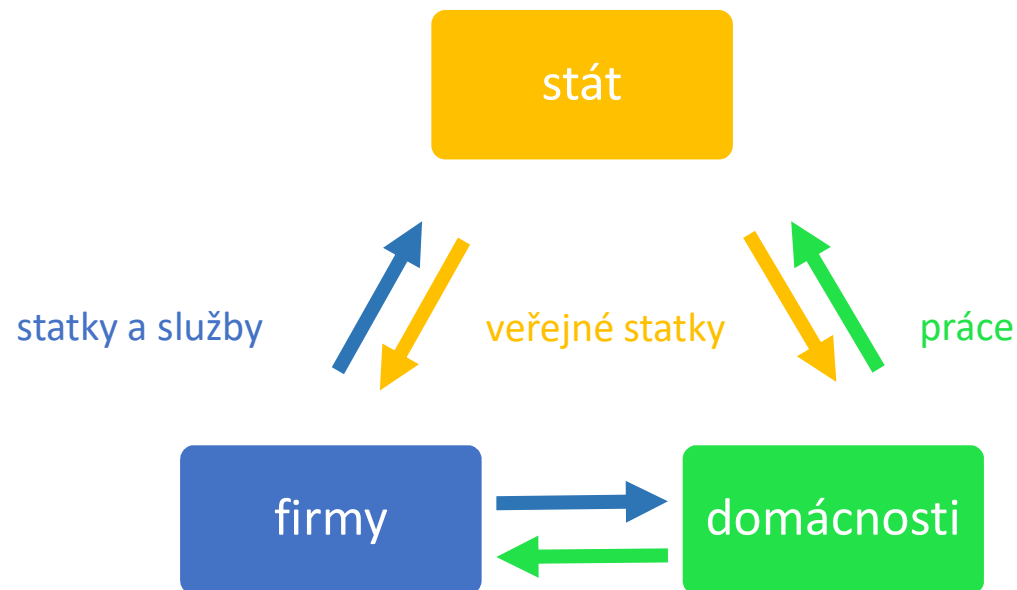
- oproti neomezeným potřebám, jsou zdroje pro uspokojení omezené – tzn. vzácné
  - omezený příjem domácností
  - omezené zisky podniků
  - omezené množství výrobních faktorů

obětovaná příležitost

- protože existuje vzácnost, musí každý mezi statky a službami vybírat
- výběrem jedné možnosti se ztrácí možnost výběru jiné (náklady příležitosti)

KOLOBĚH EKONOMIKY

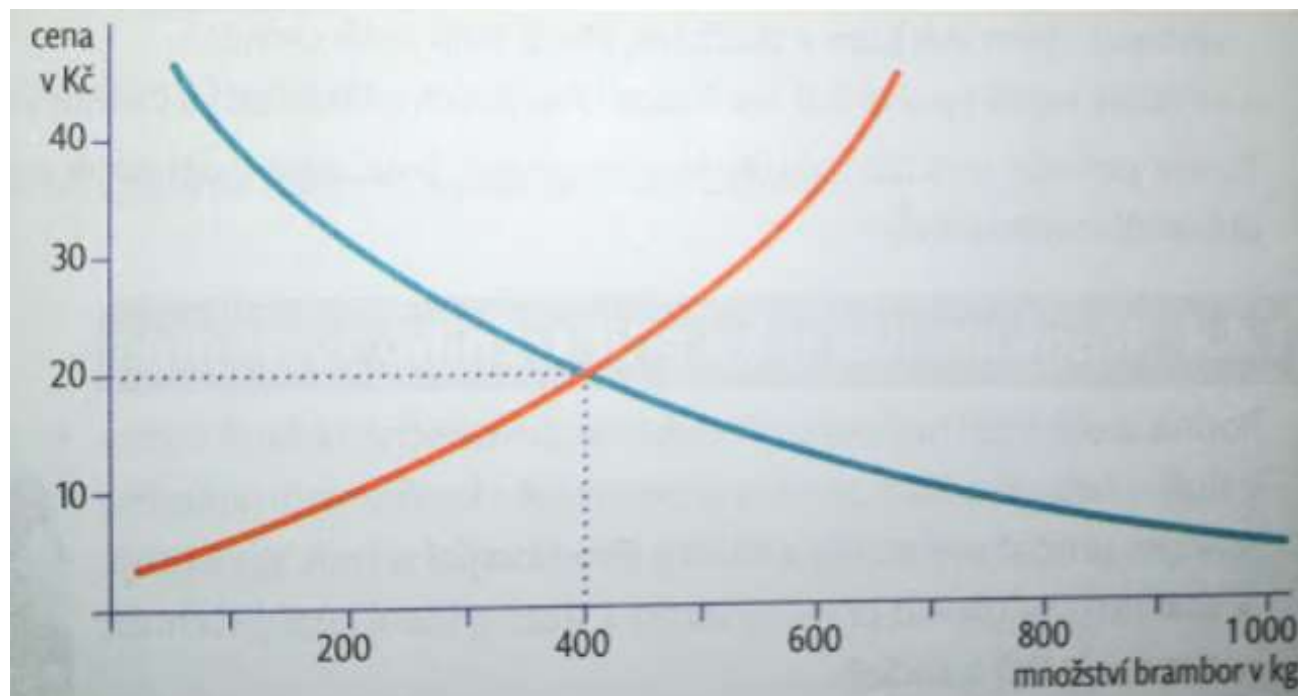
- specializace (= soustředění se na určité činnosti) a dělba práce
- práce je předmětem směny za peníze
- peníze obíhají v koloběhu mezi firmami, domácnostmi a státem

- trh zboží a služeb (komodit)
- trh výrobních faktorů
- trh finanční
- trh práce

TRŽNÍ MECHANISMUS

- ceny jsou určovány vzájemným působením poptávky a nabídky
- tržní rovnováha

KONKURENCE

- konkurence prodávajících
  - konkurence v produkci statků a služeb, které kupující chtějí
  - konkurence cenou statků a služeb

- konkurence kupujících
  - konkurence ve schopnosti zaplatit určitou cenu
  - konkurence ve schopnosti si dovolit větší množství či vyšší kvalitu

ÚLOHA ZISKU V TRŽNÍ EKONOMICE

- firmy produkují potřebné množství za správnou cenu
- firmy se snaží produkovat statky a služby při co nejnižších nákladech (nižší náklady umožňují zvýšit zisk nebo snížit ceny, popř. obojí)

ÚLOHA STÁTU V TRŽNÍ EKONOMICE

- tvorba zákonů a dohled nad jejich dodržováním (státní regulace)
- zajištění stabilního vývoje ekonomiky
- sociální pomoc (pracovní příležitosti, důchody, dávky , ...)
- poskytování statků a služeb (zdravotnictví, silnice, ...)

PILÍŘE TRŽNÍ EKONOMIKY

- PODNIKÁNÍ (SOUKROMÉ VLASTNICTVÍ)
- CENOVÝ SYSTÉM NABÍDKY A POPTÁVKY
- KONKURENCE

ZDROJE

- KLÍNSKÝ, P., MÜNCH, O. *Ekonomika pro ekonomická lycea a ostatní střední školy*. 2. vyd. Praha: Fortuna, 2008. ISBN 978-80-7373-033-8. s. 5-16.
- KLÍNSKÝ, P., MÜNCH, O., FRYDRYŠKOVÁ, Y. a ČECHOVÁ, J. *Ekonomika pro obchodní akademie a ostatní střední školy*. 1. vyd. Praha: Eduko, 2015. ISBN 978-80-88057-01-7. s. 4-21.